

Kyrkomötet
Kyrkostyrelsens skrivelse 2026:4

Ändringar i kyrkoordningen m.m.

Kyrkostyrelsen överlämnar denna skrivelse till kyrkomötet.

Uppsala den 10 juni 2026

Martin Modéus

Camilla Asp

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

- ♦ I det *första avsnittet* behandlas förslag om att kyrkoordningen ändras så att stiftsstyrelsen får besluta om att två eller flera församlingar inom ett pastorat ska bilda ett valdistrikt. Förslaget syftar till att göra valdistriktsindelningen mer ändamålsenlig utifrån förhållandena på lokal nivå, vilket i sin tur förutspås underlätta för valnämnderna att administrera kyrkovalen.
- ♦ I det *andra avsnittet* behandlas förslag som avser övriga ändringar och rättelser. Avseende kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning, även känd som Bibel 2000, föreslås två redaktionella ändringar, samt en ändring som syftar till att bestämmelsen ska omfatta textläsningar i gudstjänst i allmänhet, i linje med vad som får anses ha varit intentionerna med bestämmelsen då den ursprungligen beslutades. Gällande ändringar i kyrkoordningen föreslås två hänvisningar justeras från den nu upphävda socialtjänstlagen (2001:453) till den nu gällande socialtjänstlagen (2025:400). Vidare föreslås benämningen "Svenska kyrkans pensionskassa" i bestämmelsen i 34 kap. 16 a § kyrkoordningen justeras till det, sedan ombildningen 2021, nya namnet Kyrkans pension.

Innehåll

1 Valdistriktsindelning	3
1.1 Förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
1.2 Förslag till ändringar i kyrkoordningen	3
1.3 Ärendet och dess beredning	4
1.4 Bakgrund.....	5
1.5 Överväganden och förslag	8
1.6 Ikraftträdande	13
1.7 Konsekvenser	13
1.8 Kommentar till bestämmelsen i kyrkoordningen	13
 2 Övriga ändringar och rättelser	 14
2.1 Förslag till kyrkomötesbeslut.....	14
2.2 Förslag till ändringar i kyrkoordningen	14
2.3 Förslag till ändringar i kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning	15
2.4 Kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning.....	15
2.5 Ändringar i kyrkoordningen.....	19
 Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll.....	 20

1 Valdistriktsindelning

KsSkr 2026:4

1.1 Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

1.2 Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen att 38 kap. 20 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 kap.

20 §

Varje församling bildar ett valdistrikt.

Stiftsstyrelsen får dock besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. Ett sådant beslut gäller tills vidare men upphör att gälla vid *ändring i församlingsindelningen eller om stiftsstyrelsen av annat skäl beslutar att upphäva eller ändra indelningen*. Före ett sådant beslut ska stiftsstyrelsen samråda med valnämnden.

Beslut om indelning i valdistrikt ska meddelas senast den 1 december året före det år då beslutet ska tillämpas för första gången. Har beslut fattats om *en indelningsändring* får dock ett beslut om indelning i valdistrikt meddelas senast den 1 februari under valåret.

Stiftsstyrelsen får dock besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. *Stiftsstyrelsen får även besluta om att två eller flera församlingar inom ett pastorat ska bilda ett valdistrikt*. Ett sådant beslut gäller tills vidare men upphör att gälla vid *ändringar i den lokala strukturen*. Före ett sådant beslut ska stiftsstyrelsen samråda med valnämnden.

Beslut om indelning i valdistrikt ska meddelas senast den 1 december året före det år då beslutet ska tillämpas för första gången. Har beslut fattats om *ändringar i den lokala strukturen* får dock ett beslut om indelning i valdistrikt meddelas senast den 1 februari under valåret.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2027.

1.3 Ärendet och dess beredning

1.3.1 Inledning

Kyrkomötet har gett kyrkostyrelsen i uppdrag att föreslå ändringar i kyrkoordningen som gör det möjligt att slå samman flera församlingar inom ett pastorat till ett valdistrikt. Enligt nuvarande ordning utgör varje församling ett valdistrikt och det är endast möjligt för stiftsstyrelsen att dela upp församlingar i *flera* valdistrikt och inte att slå samman församlingar till ett valdistrikt. Uppdraget har sin grund i ett förslag som lades fram i motion 2023:95 och som bifölls vid kyrkomötet 2023.

Kyrkostyrelsen beslutade i april 2024 att kyrkomötesuppdraget skulle ingå som ett av direktiven till ”*Utredningen om hållbara demokratiska strukturer*” (se KS 2023–1848, *Direktiv till en utredning om hållbara demokratiska strukturer*, direktiven fastställdes av kyrkostyrelsen den 3 april 2024). Nämnade utredning ska slutredovisa sina resultat i november 2026. Vid utredningens första möte den 24 juni 2024 konstaterades att uppdraget om valdistriktsindelningen skulle behöva slutföras redan till hösten 2025 för att säkerställa att erforderliga systemlösningar skulle hinna komma på plats till kyrkovalet 2029. För att undvika att utredningen skulle behöva lägga fram ett delbetänkande enbart på grund av förevarande uppdrag från kyrkomötet, beslutades att låta uppdraget om valdistriktsindelningen tas om hand internt på kyrkokansliet (se protokoll från utredningens möte den 24 juni 2024, KS 2024–1563). Detta är anledningen till att denna fråga har hanterats självständigt från *Utredningen om hållbara demokratiska strukturer*.

1.3.2 Motion 2023:95

Som nämnts ovan är uppdraget en följd av motion 2023:95. I motivskrivningarna till motionen framhålls att syftet med valdistriktsindelningen är administrativ och ska säkerställa ett rimligt antal röstande till samma vallokal. Vidare anför följande i motivskrivningarna:

För församlingar som samverkar i pastorat räknas resultatet samman till samtliga tre val och redovisas sammanräknat. Det som kommer ut till församlingarna av denna indelning efteråt är statistik över antal röstande i församlingen. Församlingar har valt att samverka i pastorat i syfte att förenkla administrativa processer. Kyrkoordningens nuvarande bestämmelser kring valdistriktsindelningen bidrar inte till detta. Det kan vara svårt att hitta valförrättare och bli onödiga merkostnader för församlingarna. I församlingar med få röstberättigande och lågt antal röstande kan det till och med vara svårt att säkerställa valhemligheten. Dessa administrativa belastningar kan i sin yttersta konsekvens bidra till församlingssammanläggningar, vilket inte är kyrkovalets mening. Därför bör kyrkostyrelsen återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen som gör det möjligt att slå samman flera församlingar inom ett pastorat till ett valdistrikt på ett sätt som både främjar valdeltagande och säkrar valhemligheten.

Motionen behandlades av organisationsutskottet som i sitt betänkande O 2023:5 anförde att frågan som väckts i motionen var angelägen, inte minst utifrån möjligheten att mindre församlingar ska kunna fortsätta att vara församlingar. Utskottet lyfte även fram valhemligheten och den risk som finns för att denna inte kan säkerställas om det är för få personer som röstar i ett valdistrikt. Sammantaget konstaterade utskottet att det fanns skäl för att möjliggöra för församlingar inom ett pastorat att bilda ett valdistrikt så som föreslogs i motionen. Som medskick framförde utskottet dock att

det just var en möjlighet till sammanläggning som föreslogs och att ”varje församling och pastorat noga bör överväga om en sådan ändring är ändamålsenlig, bland annat utifrån antalet röstberättigade, lokaler och personalresurser.”

KsSkr 2026:4

1.4 Bakgrund

1.4.1 Gällande bestämmelser

Valdistrikt är en administrativ indelningsenhet för att anvisa ett rimligt antal röstande till samma vallokal. Av 38 kap. 20 § kyrkoordningen framgår att varje församling bildar ett valdistrikt om inte annat beslutats. Enligt andra stycket får stiftsstyrelsen efter samråd med valnämnden besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. Det är dock inte möjligt att slå samman flera församlingar till ett valdistrikt. Inget valdistrikt består således av mer än en församling, vilket betyder att församlingar som samverkar i ett pastorat utgör egna valdistrikt. Ett beslut om indelning i valdistrikt ska enligt 38 kap. 20 § tredje stycket meddelas senast den 1 december året före då beslutet ska tillämpas för första gången, undantaget vid indelningsändringar då ett beslut om indelning i valdistrikt kan flyttas fram till senast den 1 februari valåret. Huvudregeln är att ett beslut om valdistriktsindelning gäller tills vidare. Indelningen upphör dock att gälla vid ändring i församlingsindelningen eller om stiftsstyrelsen av annat skäl beslutar att upphäva eller ändra indelningen, vilket framgår av 20 § andra stycket. Det finns ett par olika förhållanden som gör att en församling kan behöva delas in i flera valdistrikt. Till exempel kan församlingen ha så många röstberättigade att det behövs fler än en vallokal för att undvika lång köbildning, men också för att man ska hinna sammanräkna rösterna på valkvällen. Det kan också vara så att församlingen omfattar ett så stort geografiskt område att det med hänsyn till avstånden blir svårt att ha endast en vallokal. Vid bedömningen av om en församling ska delas in i flera valdistrikt bör dock övervägas om det i stället är lämpligare att ordna en eller flera lokaler för förtidsröstning. Lokaler för förtidsröstning, så kallade röstningslokaler, ska vara öppna såväl före som under valdagen i enlighet med de bestämmelser som följer av 38 kap. 51 a § kyrkoordningen. Väljare kan, oavsett var man är bosatt i landet, rösta i vilken röstningslokal som helst. Se även närmare nedan i detta avsnitt om valnämndens ansvar att tillse att det finns röstningslokaler. Innan stiftsstyrelsen beslutar om en valdistriktsindelning ska stiftsstyrelsen samråda med valnämnden, som i sin tur bör lokalt samråda med berörda församlingar om det handlar om ett pastorat (se Valhandbok stift s. 20 f., framtagna av kyrkostyrelsen inför kyrkovalet 2025). Om stiftsstyrelsen inte fattar beslut om ny valdistriktsindelning gäller samma indelning som vid föregående val.

Ett beslut om valdistriktsindelning ska enligt 20 § tredje stycket meddelas senast den 1 december året före det år då beslutet ska tillämpas för första gången. Vid en indelningsändring får dock ett beslut om indelning i valdistrikt meddelas senast den 1 februari under valåret. Valdistrikt registreras av stiftens i ett system som kallas Vallokalssystemet (VLODIS) där både röstmottagningsställen och valdistrikt registreras. Eftersom detta system börjar nå slutet av sin livslängd, vad gäller teknisk standard, utvecklas just nu ett helt nytt vallokalssystem till kyrkovalet 2029. Ett nytt system byggs även för att kunna anpassas till ökad digitalisering av kommande kyrkovalet.

Valdistrikt ska inte sammanblandas med *valkrets* som är ett geografiskt område för vilket det ska väljas ledamöter och ersättare till det beslutande organ som valet avser. Vid val till kyrkofullmäktige är varje församling där kyrkofullmäktige ska väljas och varje pastorat en valkrets, vilket framgår av 38 kap. 8 §. Detta betyder att i församlingar som inte ingår i pastorat är det samma geografiska område som utgör

valdistrikt respektive valkrets, om inte stiftsstyrelsen beslutat om att dela upp församlingen i flera valdistrikt. Ett pastorat indelas dock alltid i flera valdistrikt och som minst motsvaras antalet valdistrikt av antalet församlingar i pastoratet. I sammanhanget bör tydliggöras att på stiftsnivå och kyrkomötesnivå kan samma geografiska område aldrig utgöra både valdistrikt och valkrets, utan det är endast på lokal nivå som detta är möjligt och i nuläget endast i församlingar som utgör egna ekonomiska enheter.

I varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, ska det finnas en *valnämnd*. Det är valnämnden som på lokal nivå har ansvar för valets genomförande. I detta ingår en rad olika uppgifter, så som att se till att det finns lokaler att rösta i och att dessa är utrustade och bemannade på rätt sätt med utbildade valförrättare och röstmottagare. Även om valnämnden bär ansvar för själva genomförandet av valet är det kyrkofullmäktiges och kyrkorådets ansvar att se till så att valnämnden har tillgång till de resurser som behövs för nämndens verksamhet. Av 38 kap. 5 § framgår att "[v]alnämnden ska ha tillgång till personal och övriga resurser i den omfattning som behövs för att nämnden ska kunna utföra sina uppgifter". Bestämmelsen förtydligar något som gäller oberoende av uttrycklig reglering eftersom valnämnden är ett av församlingens eller pastoratets verkställande organ. Valnämnden har ansvar för alla valdistrikt, vilket betyder att omfattningen på valnämndernas uppdrag till viss del skiljer sig åt beroende på hur många valdistrikt som ingår i valnämndens ansvarsområde. Vilka lokaler som ska finnas inom valnämndens område regleras i 38 kap. 50 §. För varje valdistrikt ska det finnas en vallokal. Vidare måste det inom valnämndens ansvarsområde finnas minst en röstningslokal, det vill säga en lokal där man kan förtidsrösta före och under valdagen, se 38 kap. 50 §. Det är möjligt att ha en gemensam vallokal för två eller flera valdistrikt. En förutsättning för detta är dock att det rör sig om två eller flera distrikt i samma församling eller, i förekommande fall, pastorat. Även om en vallokal delas måste det alltid finnas en särskild valurna per valdistrikt och val, då sammanräkningen av rösterna till de respektive valen ska göras per valdistrikt.

Vilken utrustning och hur många röstmottagare/valförrättare som behöver finnas på respektive röstmottagningsställe regleras i kyrkostyrelsens beslut (SvKB 2024:2) med närmare bestämmelser om direkta val. Röstmottagningsställena är benämningen i kyrkoordningen på vallokaler och röstningslokaler, varav den senare avser lokaler för förtidsröstning. Av 20 § framgår bland annat att det på varje röstmottagningsställe ska finnas så många valförrättare respektive röstmottagare som behövs för att röstmottagningen och den preliminära sammanräkningen av rösterna i vallokalen ska kunna genomföras. Som minimum ska dock tre valförrättare vara närvarande i en vallokal och minst två röstmottagare i en röstningslokal. Röster räknas endast i vallokaler.

Vid kyrkovalet 2021 fanns det 2 138 valdistrikt, att jämföra med 1 297 församlingar vid årsskiftet 2022, varav 933 av dessa ingick i ett pastorat. Motsvarande siffror vid valet 2025 var 2 085 valdistrikt och 1 256 församlingar, varav 906 av dessa församlingar ingår i ett pastorat. Uppgifterna utgår ifrån den indelning i den lokala strukturen som gäller från och med den 1 januari 2026. De minsta valdistrikten 2021 (Gerums församling i Fardhems pastorat respektive Akebäcks församling i Romaklosters pastorat) hade vardera 49 röstberättigade personer. Minsta valdistrikt vid kyrkovalet 2025 var återigen Akebäcks församling med 44 röstberättigade.

Vid kyrkovalet 2021 var det vidare totalt sett 12 valdistrikt som hade färre än 100 röstberättigade och 271 valdistrikt med färre än 500 röstberättigade. Motsvarande siffror vid valet 2025 var 11 respektive 261 valdistrikt. Största valdistriktet var både vid kyrkovalet 2021 och 2025 Eslövs församling (i Eslövs pastorat) som hade 12 968 röstberättigade vid valet 2021 och 12 325 röstberättigade vid valet 2025. Sammantaget fanns det vid valet 2021 sju valdistrikt som hade fler än 10 000 röstberättigade medan det endast var två valdistrikt som nådde upp till detta antal vid valet 2025.

Vid valet 2025 var det totalt sett 172 församlingar som inte ingår i pastorat som var uppdelade i flera valdistrikt, att jämföra med 178 självständiga församlingar som inte var valdistriktsindelade. I pastoraten förekom en eller flera valdistriktsindelningar i 101 enheter av totalt 222.

1.4.2 Valkretsar och valdistrikt innan strukturreformen

I samband med att den så kallade strukturreformen trädde i kraft år 2014 kom också valkretsindelningen att förändras. Tidigare hade varje församling utgjort en valkrets. Varje församling bildade också ett valdistrikt – i likhet med vad som gäller idag. Efter strukturreformen kom varje församling där kyrkofullmäktige ska väljas och varje pastorat att i stället utgöra en valkrets. Valkretsindelningen på lokal nivå ändrades således medan valdistriktsindelningen förblev oförändrad. Strukturutredningens förslag var dock att även valdistriktsindelningen skulle ändras så att församlingar som ingår i ett pastorat skulle bilda ett valdistrikt, dock med möjlighet att dela in pastoratet i flera valdistrikt om så ansågs lämpligt. Förslaget från strukturutredningens sida var således att valdistriktsindelningen fortsatt skulle vara densamma som valkretsindelningen på lokal nivå. Någon närmare motivering till förslaget framgår inte av utredningen, annat än det som framgår av det refererade citatet från KsSkr 2012:5. Detta förslag togs dock inte vidare av kyrkostyrelsen som i sin skrivelse KsSkr 2012:5 anförde följande:

I fråga om valdistrikt anser kyrkostyrelsen, till skillnad från utredningen, att varje församling ska bilda ett valdistrikt och att stiftsstyrelsen får besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. Det motsvarar nu gällande ordning. En sådan reglerad valordning underlättar det praktiska valgenomförandet. Vidare blir det möjligt att få en uppfattning om utfallet i kyrkovalet i församlingarna vilket kan komma till nytta när församlingsråd ska utses.

1.4.3 Valdistrikt på lokal nivå i de allmänna valen

I de allmänna valen delas varje kommun upp i valdistrikt utifrån hur många röstberättigade det finns i kommunen. En kommun består av en eller flera valkretsar, vilket bestäms av kommunfullmäktige. En kommun som har färre än 36 000 röstberättigade personer får dock endast delas in i valkretsar om det finns särskilda skäl för det. I valkretsindelade kommuner är 90 procent av mandaten fasta valkretsmandat och resterande 10 procent utjämningsmandat.

Om kommunen har fler än en valkrets för val till kommunfullmäktige ska varje valkrets enligt 4 kap. 16 § tredje stycket vallagen bestå av minst ett valdistrikt. Vidare framgår det av 17 § att varje valdistrikt ska omfatta mellan 1 000 och 2 000 röstberättigade. Om det finns särskilda skäl får ett valdistrikt omfatta färre än 1 000 eller fler än 2 000 röstberättigade. För att ett valdistrikt ska få omfatta färre än 300 röstberättigade krävs dock synnerliga skäl. Det är länsstyrelsen som på förslag av kommunfullmäktige beslutar om kommunens indelning i valdistrikt. Av 4 kap. 20 § andra stycket framgår att det för varje valdistrikt ska finnas en vallokal. Det är valnämnden i kommunerna som bestämmer vilka lokaler som ska användas som vallokaler. Vidare ska det i varje kommun finnas minst en röstningslokal, det vill säga lokal där man kan förtidsrösta. För varje valdistrikt ska det enligt 3 kap. 4 § utses minst fyra röstmottagare och på varje röstmottagningsställe ska det enligt 6 § finnas så många mottagare som behövs för att röstmottagningen ska kunna genomföras. Som minimum måste det dock alltid vara tre röstmottagare närvarande i en vallokal och minst två i en röstningslokal.

1.5 Överväganden och förslag

Kyrkostyrelsens förslag: Stiftsstyrelsen får besluta om att två eller flera församlingar inom ett pastorat ska bilda ett valdistrikt.

Ändrad paragraf: 38 kap. 20 § kyrkoordningen.

Promemorians förslag överensstämmer inte med kyrkostyrelsens förslag. I promemorian föreslås att nuvarande huvudregel om att varje församling utgör ett valdistrikt ändras till att om två eller flera församlingar ingår i ett pastorat bildar pastoratet valdistrikt i stället för de enskilda församlingarna.

Remissinstanserna: 23 av 34 av de remissinstanser som har lämnat remissvar tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. Tre remissinstanser avstår från att yttra sig och en har inga synpunkter. Fem av tolv svarande stift avstyrker dock förslaget. Av de stift som inte avstyrker förslaget vill *Stockholms stift* uppmärksamma alternativet som framfördes i den motion som ligger till grund för kyrkomötets uppdrag, som stiftet anser är både enklare och mer ändamålsenligt för de stift som har stora församlingar och pastorat.

Vidare noterar *Karlstads stift* att det inte finns någon övergångsbestämmelse och att den föreslagna ändringen kan generera en tillfällig stor arbetsbelastning för stiftsstyrelsen och dess organisation.

Samtliga fem stift som avstyrker förslaget i promemorian ser inte behov av att ändra nuvarande huvudregel. *Lunds stift* har tagit fram ett förslag som innebär att stiftsstyrelsen får möjlighet att fatta beslut om att två eller flera församlingar i ett pastorat ska bilda ett valdistrikt, där den nuvarande huvudregeln kvarstår. Lunds stift anser att den huvudregeln överensstämmer bäst rent principiellt med gängse syn på församlingen som den primära enheten inom Svenska kyrkan. Samtidigt betonar stiftet att riskerna med för stora valdistrikt måste uppmärksammas och pareras i minst lika hög grad, om inte högre, än riskerna och problemen med för små sådana.

Strängnäs stift föreslår att nationell nivå tar fram ett förslag i enlighet med kyrkomötets beslut.

Härnösands stift anser att promemorians innehåll och förslag avviker skarpt från den ursprungliga motionens uttalade syfte och stiftet motsäger sig centraliseringstanken som genomsyrar förslaget. Stiftet lyfter även behov av en övergångsbestämmelse om ändringar genomförs i kyrkoordningen enligt promemorians förslag.

Växjö stift instämmer i att möjligheten att förena flera församlingar till ett gemensamt valdistrikt, så som föreslås i motionen, kan ge både administrativa vinster och ett ökat skydd för valhemligheten.

Västerås stift bedömer att de administrativa vinster som åberopas inte väger upp de risker som förslaget medför i form av ökad centralisering, minskad lokal förankring, försämrad tillgänglighet och potentiell distans mellan väljare och kyrkans demokratiska strukturer.

Göteborgs stift tillstyrker förslaget i promemorian. Stiftet delar bedömningen i promemorian att det finns en risk för att valhemligheten röjs i de minsta valdistrikten och att det därför är bra att regelverket ändras för att ta bort den risken. Stiftet anser att det är rimligt att valkretsen för val till kyrkofullmäktige utgör utgångspunkt för valdistriktsindelningen.

Uppsala stift tillstyrker förslaget i promemorian och anser, i likhet med utredningen, att grundstrukturen för nuvarande reglering är bra men att det finns skäl att göra ändringar i fråga om vad som ska vara huvudregel. Stiftet delar bedömningen i promemorian att redan den omständigheten att det finns en risk för att valhemligheten

inte kan säkerställas motiverar att ändra i regelverket. Stiftet lyfter även att prognoser för omständigheter som kan komma att påverka genomförandet av valet i framtiden bör vara styrande för valet av huvudregel. Omständigheter som digitalisering av valet och att allt fler väljare förtidsröstar lyfts särskilt. Stiftet bedömer att det inte är orimligt att utgå från att kommande val kommer att vara mer digitaliserat än tidigare och att det inte minst kommer underlätta det praktiska genomförandet av valet.

Luleå stift tillstyrker förslaget i promemorian i dess helhet.

Skara stift tillstyrker förslaget i promemorian och noterar att förslaget går längre än vad motionen till kyrkomötet avsåg.

Linköpings stift tillstyrker förslagen till ändringar i kyrkoordningen.

Bland församlingar och pastorat är en stor andel positivt inställda till promemorian förslag. 17 av de tillfrågade församlingarna och pastoraten har lämnat remissvar, där 15 tillstyrker eller inte har något att erinra mot förslaget. Två pastorat avstyrker promemorian förslag. *Falu pastorat* tillstyrker under förutsättning att man finner lösningar på vissa frågor och problem av praktisk natur som kan uppkomma fram till nästa kyrkoval.

Solberga pastorat avstyrker förslaget och förordar att kyrkoordningen i stället ändras enligt det förslag som framförs i motion 2023:95. Pastoratet anser det inte motiverat att pastorat med väl fungerande valdistrikt ska behöva ansöka om uppdelning för att bibehålla en fungerande struktur.

Södertälje pastorat avstyrker förslaget och föreslår att en ändring i enlighet med kyrkomötets beslut i ärendet tas fram.

Valprovsningsnämnden tillstyrker förslagen om valdistriktsindelning.

Överklagandenämnden har inga synpunkter på förslagen i promemorian. *Arvodesnämnden*, *Ansvarsnämnden* och *Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation* avstår från att yttra sig över förslagen i promemorian.

Skälen för kyrkostyrelsens förslag

Det uppdrag som kyrkostyrelsen har fått från kyrkomötet är att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som möjliggör att slå samman två eller flera församlingar inom ett pastorat till ett valdistrikt. I organisationsutskottets betänkande betonas att det är just en möjlighet till sammanläggning som föreslås och att varje församling och pastorat noga bör överväga om en sådan ändring är ändamålsenlig, bland annat utifrån antalet röstberättigade, lokaler och personalresurser. I promemorian föreslås, i stället för att möjliggöra att flera församlingar inom ett pastorat bildar ett valdistrikt, att pastorat som huvudregel ska utgöra valdistrikt och att stiftsstyrelsen ges möjlighet att besluta om att dela in pastoratet i flera valdistrikt. Förslaget i promemorian skulle medföra att valdistriktsindelningen blev densamma som valkretsindelningen på lokal nivå. I likhet med nuvarande ordning föreslås dock i promemorian att stiftsstyrelsen skulle ha möjlighet att besluta om att dela upp en församling eller ett pastorat i flera valdistrikt.

Kyrkostyrelsen noterar det blandade remissutfallet särskilt mellan stiften och kan se att förslaget i promemorian om att införa en ny huvudregel väcker vissa frågor. Det gäller särskilt hur en ändrad huvudregel påverkar kyrkosynen och stiftens arbetsbelastning. *Lunds stift* lyfter bland annat att den nuvarande huvudregeln överensstämmer bäst rent principiellt med gängse syn på församlingen som den primära enheten inom Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsen bedömer att det viktigaste är att uppnå en ordning som resulterar i att församlingar kan samverka i valdistrikt, inte minst för att säkerställa valhemligheten i små församlingar. Kyrkostyrelsen anser att det kan finnas fördelar med att

ändra huvudregeln i enlighet med förslaget i promemorian. En ändrad huvudregel skulle bland annat i förlängningen kunna underlätta valgenomförandet, inte minst för valnämnderna. Vidare kan antas att en ändrad huvudregel, åtminstone med tiden, skulle leda till färre ansökningar hos stiftet. Det är dock svårt att spekulera i hur den framtida utvecklingen kommer att se ut, inte minst utifrån den utredning om hållbara demokratiska strukturer som pågår. Ett av utredningens uppdrag är att undersöka en högre grad av digitalisering av kyrkovalen, vilket i förlängningen skulle kunna tänkas påverka ändamålsenligheten i nuvarande valdistriktsindelning. Ändamålsenligheten i regelverket påverkas också av strukturförändringar, så som färre och mindre församlingar och allt fler pastorat.

Även om det finns goda skäl för att ändra huvudregeln så som föreslås i promemorian, finner kyrkostyrelsen inte att dessa skäl med tillräcklig övertygelse talar för en ändring utifrån de synpunkter och frågor som väckts av flertalet remissinstanser. Det mest väsentliga är enligt kyrkostyrelsens uppfattning att få till den ändring som föreslås i motionen, nämligen att stiftet ska kunna besluta att församlingar inom ett pastorat ska bilda ett valdistrikt, inte minst för att säkerställa valhemligheten i små församlingar.

Den största skillnaden mellan den ordning som nu föreslås av kyrkostyrelsen och den som förordas i promemorian är att stiftet behöver fatta aktiva beslut för att frånga huvudregeln om att varje församling utgör valdistrikt. Det finns likväl möjlighet att säkerställa valhemligheten i små församlingar och att ta hänsyn till bland annat ordnande av vallokaler och påverkan på den preliminära sammanräkningen, så som lyfts fram i promemorian som skäl för en ändring av huvudregeln. Vidare finns det möjlighet att ta hänsyn till vilken indelning som minimerar behovet av administrativa åtgärder och som i övrigt kräver minst resurser för att uppnå en ändamålsenlig valdistriktsindelning.

Det finns flertalet omständigheter som är avgörande för frågan om stiftsstyrelsen bör fatta beslut om att två eller flera församlingar i ett pastorat ska bilda ett valdistrikt, utifrån att kyrkostyrelsen föreslår att nuvarande huvudregel ska kvarstå. Nedan följer en närmare redogörelse för dessa omständigheter.

Säkerställande av valhemligheten

Enligt kyrkostyrelsen är det av största vikt att både väljare och nomineringsgrupper inom Svenska kyrkan har förtroende för valförfarandets förmåga att säkerställa korrekta och demokratiskt legitima valresultat. Som grundläggande förutsättningar gäller bland annat att valen ska vara fria och hemliga. Att valen är fria innebär främst att väljaren ska kunna rösta utan yttre påverkan och själv bestämma vilken nomineringsgrupp som personen i fråga ska rösta på. Skyddet för valhemligheten motiveras främst av intresset att skydda väljaren från den påverkan som kan uppkomma om andra får kännedom om hur väljaren röstar. Väljaren ska inte vara tvungen att visa eller tala om hur vederbörande har röstat. Att säkerställa valhemligheten ser kyrkostyrelsen därmed som en principiellt viktig fråga, inte minst för att värna förtroendet för kyrkovalen och dess demokratiska legitimitet.

I små valdistrikt med få röstberättigade finns en risk för att valhemligheten inte kan säkerställas. Hur stor risken är beror bland annat på valdeltagandet, hur många nomineringsgrupper som ställer upp i valkretsen respektive hur många som förtidsröstar och om dessa röster öppnas och räknas i vallokaler eller först på stiftet. I sammanhanget bör beaktas att det de senaste valen varit allt fler väljare som valt att förtidsrösta och vidare att mängden förtidsröster som skickats direkt till stiftet ökat markant.

Kyrkostyrelsen anser att redan den omständigheten att det finns en risk för att valhemligheten inte kan säkerställas motiverar att ändra i regelverket och att göra det möjligt för stiftsstyrelsen att fatta beslut om att två eller flera församlingar i ett pastorat ska bilda ett valdistrikt, då de flesta församlingar med få röstberättigade ingår i ett pastorat. Genom en sådan ändring tar man genom regelverket ett större ansvar för säkerställande av valhemligheten.

Administrativa utmaningar

Som framförs i motivskrivningarna till motion 2023:95 är tanken att de administrativa processerna för församlingar i pastorat ska förenklas genom deras samverkan och inte tvärtom. Av såväl motionen som organisationsutskottets betänkande framgår dock att det finns en uppenbar risk för att nuvarande bestämmelser rörande valdistriktsindelningen medför att så inte blir fallet när det kommer till administrationen kring ett kyrkoval, varken för pastorat eller för enskilda församlingar. Oavsett hur små församlingar som ingår i ett pastorat ska varje församling utgöra ett eget valdistrikt, med egen vallokal utrustad på rätt sätt och bemannad under valdagen enligt de krav som uppställs i kyrkoordningen och Svenska kyrkans närmare bestämmelser. Även om regelverket tillåter att två eller flera valdistrikt delar vallokal är detta långt ifrån en lämplig lösning för många pastorat. Att dela vallokal minskar med säkerhet inte heller den administration som krävs i och med att rösterna från väljarna från de olika distrikten måste separeras, vilket i sin tur kräver att det finns tillräckligt med valförrättare som kan hantera detta på ett rättssäkert och effektivt sätt.

Det är valnämnden i varje pastorat som ytterst bär ansvar för valets genomförande. Det är dock kyrkofullmäktige och kyrkorådets ansvar att se till att nämnden har de resurser som krävs i form av personal och övriga resurser och att avsätta medel därför i budgeten. I praktiken innebär detta att alla församlingar som ingår i ett pastorat på olika sätt behöver vara med och bidra, exempelvis genom att iordningställa lokaler och bidra med personal. Som motionären nämner i motionen finns det en risk för att församlingar kan ha svårt att hitta valförrättare och att detta i sin tur kan leda till merkostnader. Även om varje valdistrikts röster särskiljs vid själva röstningen, redovisas resultatet från röstningen sammanräknat för hela pastoratet. Detta gäller för samtliga tre val. Redovisningen från de respektive valdistrikten finns att tillgå, men är inget som redovisas offentligt. När det gäller valresultatet på valdistriktsnivå, så kan stiftet och den nationella nivån nå den informationen genom rapportfunktionerna i valresultatssystemet som man kommer åt med behörighet och inloggning. Det finns på den nationella nivån ingen kännedom om att resultaten från de respektive valdistrikten har någon avgörande betydelse vid utseende av församlingsråd, så som framfördes av kyrkostyrelsen 2012 som argument mot att pastorat skulle bilda valdistrikt, se ovan avsnitt 1.4. Utifrån det som lyfts fram i motionen synes det inte heller finnas något som tyder på att nuvarande ordning underlättar det praktiska valgenomförandet, utan att nuvarande ordning i stället kan göra det svårt att upprätthålla valhemligheten i vissa valdistrikt på grund av få röstberättigade och lågt antal röstande.

Som statistiken ovan, i avsnitt 1.4, visar var det 261 av totalt 2 085 valdistrikt som inför kyrkovalet 2025 hade färre än 500 röstberättigade och 11 distrikt som hade färre än 100 röstberättigade. Sammantaget minskar antalet församlingar för varje kyrkoval, vilket i sin tur leder till färre valdistrikt. Minskningen i antalet valdistrikt är dock något större än minskningen i antalet församlingar mellan de senaste kyrkovalet – 53 jämfört med 41. Antalet valdistrikt har mellan valet minskat med 53 stycken (2 138 distrikt 2021 mot 2 085 distrikt 2025), medan antalet församlingar under samma period minskat

med 41 enheter (1 297 församlingar 2021 mot 1 256 församlingar 2025), se ovan avsnitt 1.4. Skillnaden är sannolikt en följd av att antalet medlemmar, inklusive antalet röstberättigade, minskar mellan varje val, vilket i sin tur medför att behovet av att dela upp en församling i flera valdistrikt minskar. Ser man till antalet valdistrikt med färre än 500 röstberättigade har denna siffra dock inte ökat mellan valen, utan tvärtom minskat med 10 distrikt. Detta är sannolikt en följd av ändringar i den lokala strukturen, där mindre församlingar slagits ihop, och inte en följd av att antalet röstberättigade ökat. Dock ska inte bortses från det faktum att det fortsatt är ett relativt stort antal lokala enheter som väljer att dela upp församlingar i flera valdistrikt, så som framgår av statistiken ovan i avsnitt 1.4. Detta beror sannolikt på en kombination av att det fortfarande finns en hel del stora församlingar i landet och att vissa församlingar täcker ett stort geografiskt område. Ovan nämnda fakta om hur verkligheten ser ut medför sammantaget att det fortsatt finns behov av ett flexibelt regelverk som gör det möjligt att anpassa valdistriktsindelningen efter lokala förhållanden.

Valdistriktsindelningen behöver dock alltid övervägas utifrån andra förhållanden i varje enskild församling/pastorat, i likhet med vad som påpekats av organisationsutskottet. En väsentlig omständighet av betydelse för vad som är en ändamålsenlig valdistriktsindelning är antalet väljare i varje valkrets i förhållande till antalet lokaler och öppettider. I de allra flesta pastorat torde det dock räcka att ha en vallokal, eftersom statistiken i avsnitt 1.4 visar att det redan idag finns valdistrikt som är relativt stora. Valnämnderna behöver dock analysera risken för köbildning och vad som kan göras för att undvika detta i så stor utsträckning som möjligt. Likaså behöver det analyseras om valdistriktsindelningen kan komma att påverka den preliminära sammanräkningen och hur snabbt denna kan genomföras.

Framtida utveckling

Det finns en rad faktorer som framöver kan komma att påverka såväl vad som är en ändamålsenlig valdistriktsindelning som hur många vallokaler som behövs. En tendens de senaste kyrkovalet är, så som nämnts ovan, att allt fler väljare förtidsröstar. Detta minskar risken för köbildning på valdagen, men medför samtidigt att valnämnderna kan behöva överväga om man behöver ha fler röstningslokaler och/eller utöka öppettiderna för desamma. Ytterligare omständigheter som kan behöva beaktas redan till nästa kyrkoval är hur digitala röstlängder kan komma att påverka själva valgenomförandet. Sannolikt kommer röstningen i vallokalerna att gå fortare än idag med digitala röstlängder. Det kan inte heller uteslutas att valförfarandet framöver kommer att förändras på andra sätt som kan påverka både trycket på vallokaler och effektiviteten i desamma, då *Utredningen om hållbara demokratiska strukturer* har i uppgift att både utreda införande av någon form av enhetsvalsedel och en mera långtgående digitalisering av valen. För det fall att kyrkovalet i framtiden skulle bli digitalt, helt eller delvis, skulle sannolikt behovet av valdistrikt inte längre vara lika stort, eftersom dessa framför allt finns till för att anvisa ett rimligt antal röstande till en vallokal. Oaktat detta kvarstår dock problematiken med att säkerställa valhemligheten i små valkretsar om resultatet från valkretsen jämförs med röstlängden. En digital sammanräkning av röster medför dock att risken för att valhemligheten inte kan säkerställas minskar något i och med att det inte är personer med personkännedom som räknar och sammanställer rösterna. Sammantaget medför detta att man återkommande behöver analysera vilka konsekvenser som regelverket får i förhållande till hur de faktiska förhållandena ser ut.

Den regelverksändring som nu föreslås är dock anpassad både för att möta nuvarande behov av förändring i relation till hur förhållandena ser ut på lokal nivå och att vara ändamålsenlig även om själva valgenomförandet skulle komma att förändras.

1.6 Ikraftträdande

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. Det bedöms inte finnas något behov av övergångsbestämmelser.

1.7 Konsekvenser

Konsekvenser för barn och övriga väljare

Då även 16-åringar är röstberättigade i kyrkovalet kommer den föreslagna ändringen vad gäller valdistriktsindelningen i viss utsträckning att påverka även barn. Förändringen syftar till att administrativt underlätta genomförandet av kyrkovalet. Om mindre resurser – såväl personal som pengar – behöver läggas på kyrkovalets administration kan dessa resurser i stället läggas på församlingens vardagliga verksamhet, vilket förväntas vara positivt för alla väljare i kyrkovalet, inkluderat minderåriga väljare. Vidare förväntas den föreslagna ändringen bidra till att upprätthålla, men också stärka, valhemligheten i små församlingar som ingår i pastorat. Säkerställande av valhemligheten är av stor betydelse för upprätthållandet av förtroendet för valsystemet, men är också av stor vikt för den enskilde väljaren.

Övriga konsekvenser

Som nämnts i stycket ovan förväntas den föreslagna ändringen kunna bidra till vissa resursbesparingar, utifrån att alla församlingar inom ett pastorat inte behöver utgöra egna valdistrikt som behöver ha en egen vallokal med mera. Hur stor besparingen blir beror dock på förhållandena i varje enskilt pastorat där omständigheter som avstånd, antal röstberättigade med mera behöver vägas in både i pastoratets bedömning av om valdistriktsindelningen är ändamålsenlig och vid beslut om antal röstmottagningsställen.

1.8 Kommentarer till bestämmelsen i kyrkoordningen

38 kap.

20 §

Bestämmelsen ändras så att det av *andra stycket andra meningen* framgår att stiftsstyrelsen får besluta om att två eller flera församlingar inom ett pastorat ska bilda ett valdistrikt. Utifrån att pastorat inte längre är en indelningsenhet i enlighet med 36 kap. 1 § kyrkoordningen samt att det i 37 kap. 6 § förtydligats att alla former av såväl ändringar i indelningen av församlingar som bildande, ändringar eller upplösning av pastorat, benämns så som ändringar i den lokala strukturen, föreslås vidare en omskrivning av *andra stycket tredje meningen*. Motsvarande omskrivning föreslås även i *tredje stycket*.

Övervägandena finns i avsnitt 1.5.

2 Övriga ändringar och rättelser

2.1 Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning.

2.2 Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen att 34 kap. 16 a §, 54 kap. 2 och 4 e §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

34 kap.

16 a §

Kyrkostyrelsen får mot avgift lämna behövliga garantier till kyrkliga organ med pensionsåtaganden som behöver kreditgarantier för att kunna full göra sina skyldigheter mot *Svenska kyrkans pensionskassa*.

Kyrkostyrelsen får mot avgift lämna behövliga garantier till kyrkliga organ med pensionsåtaganden som behöver kreditgarantier för att kunna full göra sina skyldigheter mot *Kyrkans pension*.

54 kap.

2 §

I kyrkans församlingsvårdande verksamhet gäller förbud mot att röja upp gifter om en enskilds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men.

Av socialtjänstlagen (2001:453), skollagen (2010:800) och patientsäkerhetslagen (2010:659) framgår att förbud mot att röja uppgifter också gäller i vissa verksamheter.

Av socialtjänstlagen (2025:400), skollagen (2010:800) och patientsäkerhetslagen (2010:659) framgår att förbud mot att röja uppgifter också gäller i vissa verksamheter.

4 e §

I kyrkans familjerådgivning gäller förbud mot att röja uppgifter som en enskild har lämnat i förtroende eller som har inhämtats i samband med rådgivningen.

Av socialtjänstlagen (2001:453) framgår att förbud mot att röja uppgifter också gäller i familjerådgivning enligt den lagen.

Av socialtjänstlagen (2001:453) framgår att förbud mot att röja uppgifter också gäller i familjerådgivning enligt den lagen.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2027.

2.3 Förslag till ändringar i kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning

KsSkr 2026:4

Kyrkomötet beslutar att kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln får användas vid läsningar av texter som finns intagna i *den Svenska evangelieboken* samt i *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I och Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II* samt vid andra textläsningar i *den allmänna gudstjänsten* och vid kyrkliga handlingar.

Föreslagen lydelse

1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln får användas vid läsningar av texter som finns intagna i *Den svenska evangelieboken* samt i *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan* samt vid andra textläsningar i *gudstjänst*.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2027.

2.4 Kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning

2.4.1 Ärendet och dess beredning

Kyrkostyrelsen har uppmärksammat ett behov av vissa smärre justeringar i kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning.

Ändringarna i nämnda bestämmelse är av sådan karaktär att de inte har föranlett behov av remissbehandling.

2.4.2 Bakgrund

2.4.2.1 Benämning av gudstjänstböckerna

I 18 kap. 1 § kyrkoordningen anges vilka Svenska kyrkans gudstjänstböcker är. I bestämmelsen anges att dessa, förutom Bibeln, är *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan* (kyrkohandboken), *Den svenska psalmboken* (psalmboken), *Den svenska evangelieboken* (evangelieboken) och *En liten bönbok* (bönboken).

Bestämmelsen fick sin nuvarande lydelse efter beslut av 2017 års kyrkomöte, i samband med beslut om antagande av *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I* (KsSkr 2017:6, G 2017:1, KmSkr 2017:16). Ändringen innebar att den tidigare benämningen *Den svenska kyrkohandboken* ersattes av benämningen på den nya kyrkohandboken, det vill säga *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan*. Vidare lades parenteser innehållande gudstjänstböckernas benämningar i kortform till i syfte att åskådliggöra att de i kyrkoordningstext kan förekomma i dessa kortformer. I andra punkten i införandebestämmelserna till de kyrkoordningsändringar som beslutades om i anslutning till beslutet om ny kyrkohandbok anges att ”Med *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan* avses i dessa bestämmelser *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I* och *Den svenska kyrkohandboken II* till dess kyrkomötet fattar beslut om *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II*” (SvKB 2017:14).

2.4.2.2 Bestämmelser om gällande bibelöversättning

Enligt 18 kap. 2 § kyrkoordningen ska vid läsning i en gudstjänst av andra bibeltexter än de som finns intagna i evangelieboken och kyrkohandboken användas en sådan översättning av Bibeln som gäller för Svenska kyrkan. Genom beslut av 1999 års kyrkomöte (CsSkr 1999:5, KG 1999:1, KsSkr 1999:1) är 1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln (i dagligt tal kallad Bibel 2000) en sådan översättning som gäller för Svenska kyrkan. 1999 års kyrkomötes beslut resulterade i bestämmelsen kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 januari 2000 och hade då följande lydelse.

1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln får användas vid läsningar av texter som finns intagna i den Svenska evangelieboken och Den svenska kyrkohandboken I och II samt vid andra textläsningar i församlingens gemensamma gudstjänster och kyrkliga handlingar.

I Svenska kyrkans centralstyrelses skrivelse till kyrkomötet angavs att centralstyrelsen föreslår att den aktuella bibelöversättningen ska kunna användas i Svenska kyrkans *gudstjänster* (CsSkr 1999:5 s. 1).

Bestämmelsen har ändrats vid två tillfällen, i samband med 2017 och 2023 års beslut om Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I och II. Vid 2017 års kyrkomöte (G 2017:1, KmSkr 2017:16) beslutades att benämningen ”Den svenska kyrkohandboken I” skulle ersättas av ”Kyrkohandbok för Svenska kyrkan I” och att formuleringen ”församlingens gemensamma gudstjänster” skulle ersättas av ”den allmänna gudstjänsten”. Vidare gjordes ett par språkliga justeringar. Vid 2023 års kyrkomöte (KsSkr 2023:4, G 2023:01, KmSkr 2023:3) beslutades att benämningen ”Den svenska kyrkohandboken II” skulle ersättas av ”Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II” samt en språklig justering. Med nämnda ändringar har bestämmelsen idag följande lydelse.

1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln får användas vid läsningar av texter som finns intagna i den Svenska evangelieboken samt i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I och Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II samt vid andra textläsningar i den allmänna gudstjänsten och vid kyrkliga handlingar.

2.4.2.3 Bestämmelser om Svenska kyrkans gudstjänstliv

I 17 kap. 1 § kyrkoordningen anges, under rubriken ”Svenska kyrkans gudstjänstliv”, att ”I församlingen ska gudstjänst firas i form av den allmänna gudstjänsten, kyrkliga handlingar och andra gudstjänster”. Vid kyrkoordningens tillkomst hade bestämmelsen följande lydelse: ”I församlingen skall gudstjänst firas i form av huvudgudstjänster, kyrkliga handlingar och andra gemensamma gudstjänster”. Avseende innebörden av ”gemensamma gudstjänster” framhölls i förarbetena bl.a. följande:

Till församlingens gemensamma gudstjänster hör utöver huvudgudstjänsten t.ex. musikgudstjänster, helgmålsböner och temamässor och temagudstjänster av olika slag. Däremot avses inte de kyrkliga handlingarna dop, vigsel och begravning även om också dessa är församlingsgudstjänster och firas offentligt. (CsSkr 1999:3 2–387)

Bestämmelsen fick sin nuvarande lydelse genom beslut av 2017 års kyrkomöte, genom att ”huvudgudstjänster” och ”andra gemensamma gudstjänster” ersattes av ”den allmänna gudstjänsten” och ”andra gudstjänster” (KsSkr 2017:6, G 2017:1, KmSkr 2017:16).

I paragrafen införs begreppet den allmänna gudstjänsten som ersätter begreppet gemensamma gudstjänster. Den allmänna gudstjänsten är det begrepp som används i såväl 1986 års kyrkohandbok som i det nu föreliggande förslaget till ny kyrkohandbok. För att göra reglerna i kyrkoordningen tydligare föreslås att samma begrepp används även i bestämmelserna. Det bör noteras att begreppet ”allmän” inte är avsett att ha samma innebörd som offentlig. Även kyrkliga handlingar är, med det självklara undantaget av bikt, offentliga gudstjänster.

Det klargörs nu i paragrafen att församlingen ska fira gudstjänst i form av den allmänna gudstjänsten, kyrkliga handlingar och andra gudstjänster. Med andra gudstjänster avses gudstjänster av olika slag som har det gemensamt att de inte följer ordningen för den allmänna gudstjänsten och inte heller är kyrkliga handlingar. Exempel på sådana gudstjänster är t.ex. enklare andakter vid veckosamlingar med barn.

Även bestämmelsen i 17 kap. 3 § kyrkoordningen, vilken reglerar att det i varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat som huvudregel ska firas en huvudgudstjänst i form av den allmänna gudstjänsten alla söndagar och kyrkliga helgdagar, ändrades genom nyss nämnda kyrkomötesbeslut. Ändringen innebar ett tydliggörande av att huvudgudstjänst firas som allmän gudstjänst (KsSkr 2017:6 s. 32).

2.4.3 Överväganden och förslag

Kyrkostyrelsens förslag: Kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning ändras dels genom att ”den Svenska evangelieboken” ersätts av ”Den svenska evangelieboken”, dels genom att ”Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I och Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II” ersätts av ”Kyrkohandbok för Svenska kyrkan”.

Nämnda beslut ändras också genom att ange att 1972 års bibelkommissions bibelöversättning, utöver vid läsningar av texter som finns intagna i Den svenska evangelieboken samt i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, får användas vid andra textläsningar i gudstjänst, i stället för vid andra textläsningar i den allmänna gudstjänsten och vid kyrkliga handlingar.

Ändrad bestämmelse: Kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning.

Skälen för kyrkostyrelsens förslag

Benämningar avseende evangelieboken och kyrkohandboken

Kyrkostyrelsen konstaterar att Den svenska evangelieboken, i 18 kap. 1 § kyrkoordningen, benämns med inledande versal men med gement s i ordet ”svenska”, varför detsamma ska gälla i Kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning. Kyrkostyrelsen föreslår därför en sådan språklig justering.

Kyrkostyrelsen konstaterar vidare att kyrkohandboken i 18 kap. 1 § kyrkoordningen benämns som ”Kyrkohandbok för Svenska kyrkan”. Av andra punkten i införande-bestämmelserna till de kyrkoordningsändringar som beslutades om i anslutning till beslutet om ny kyrkohandbok 2017 anges att ”Med Kyrkohandbok för Svenska kyrkan

avses i dessa bestämmelser Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I och Den svenska kyrkohandboken II till dess kyrkomötet fattar beslut om Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II” (SvKB 2017:14). Mot bakgrund av att kyrkomötet 2023 fattat beslut om Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II (jfr SvKB 2023:2) står det klart att med Kyrkohandbok för Svenska kyrkan avses idag Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I och Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II. Kyrkostyrelsen anser mot denna bakgrund att det är tillräckligt att Kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning omnämner kyrkohandboken som ”Kyrkohandbok för Svenska kyrkan” och föreslår därför en sådan justering.

Hänvisningen till ”andra textläsningar”

Av 18 kap. 2 § kyrkoordningen framgår att vid läsning i en gudstjänst av andra bibeltexter än de som finns intagna i evangelieboken och kyrkohandboken ska användas en sådan översättning av Bibeln som gäller för Svenska kyrkan.

Kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning omfattar i dess gällande lydelse inte alla typer av gudstjänster som enligt 17 kap. 1 § kyrkoordningen ska firas i församlingen, detta eftersom ”andra gudstjänster” inte omnämns. När bestämmelsen ursprungligen trädde i kraft, den 1 januari 2000, motsvarade dess lydelse däremot dåvarande lydelse av 17 kap. 1 § kyrkoordningen. Även om inte ”huvudgudstjänster” omnämndes uttryckligen i bestämmelsen, framgick av kyrkoordningens förarbetsuttalanden att huvudgudstjänsten hörde till församlingens gemensamma gudstjänster (CsSkr 1999:3 s. 2–387).

Det är enligt kyrkostyrelsens mening olyckligt att kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning i gällande lydelse inte omfattar alla typer av gudstjänster som enligt 17 kap. 1 § kyrkoordningen ska firas i församlingen. Detta torde bero på ett förbiseende, i samband med att ”justeringar av formell karaktär” beträffande bestämmelsen beslutades om av 2017 års kyrkomöte (jfr G 2017:1 s. 73). Kyrkostyrelsen föreslår att nu nämnda brist avhjälps genom att formuleringen ”vid andra textläsningar i den allmänna gudstjänsten och vid kyrkliga handlingar” ersätts av ”vid andra textläsningar i gudstjänst”. Genom den föreslagna justeringen kopplas inte textläsningarna längre till olika typer av gudstjänster utan till gudstjänst i allmänhet. Den föreslagna formuleringen överensstämmer också med den som kyrkostyrelsen föreslagit avseende användande av Svenska bibelsällskapets år 2026 publicerade översättning av Nya testamentet, jfr KsSkr 2026:5.

2.4.4 Ikraftträdande

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. Det bedöms inte nödvändigt med några särskilda övergångsbestämmelser.

2.4.5 Konsekvenser

Förslagen bedöms inte medföra några direkta eller indirekta konsekvenser för barn. Den föreslagna formuleringen ”vid andra textläsningar i gudstjänst” innebär att bestämmelsen omfattar alla typer av gudstjänster, vilket överensstämmer med intentionerna då den ursprungligen beslutades.

2.4.6 Kommentar till bestämmelsen kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning

Bestämmelsen ändras i tre avseenden. För det första benämns Den svenska evangelieboken med inledande versal i ordet ”Den” och gemen i ordet ”svenska”. För det

andra ersätts ”Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I och Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II” av ”Kyrkohandbok för Svenska kyrkan”. Justeringen innebär ingen ändring i sak. För det tredje ersätts ”den allmänna gudstjänsten och vid kyrkliga handlingar” av ”gudstjänst”.

Övervägandena finns i avsnitt 2.4.3.

2.5 Ändringar i kyrkoordningen

2.5.1 Överväganden och förslag

Kyrkostyrelsens förslag: Benämningen ”Svenska kyrkans pensionskassa” i 34 kap. 16 a § ändras till ”Kyrkans pension”.

Hänvisningarna i 54 kap. 2 och 4 e §§ till socialtjänstlagen (2001:453) ändras till att avse socialtjänstlagen (2025:400).

Ändrade paragrafer: 34 kap. 16 a §, 54 kap. 2 och 4 e §§ kyrkoordningen.

Skälen för kyrkostyrelsens förslag

Ändringar i 34 kap. 16 a § kyrkoordningen

I bestämmelsen i 34 kap. 16 a § kyrkoordningen finns benämningen ”Svenska kyrkans pensionskassa”. 2021 ombildades Svenska kyrkans pensionskassa till en tjänstepensionsförening med det nya namnet ”Kyrkans pension”. Som en följd av detta behöver benämningen i bestämmelsen justeras.

Ändringar i 54 kap. 2 och 4 e §§ kyrkoordningen

Nu gällande socialtjänstlag (2025:400) trädde ikraft den 1 juli 2025 och ersatte den tidigare gällande socialtjänstlagen (2001:453). I 54 kap. 2 och 4 e §§ kyrkoordningen hänvisas fortfarande till den tidigare gällande, nu upphävda, lagen. Eftersom det fortfarande är relevant att hänvisa till bestämmelser i den aktuella lagen föreslår kyrkostyrelsen att nämnda paragrafer justeras.

2.5.2 Konsekvenser för barn

Förslagen bedöms inte medföra några direkta eller indirekta konsekvenser för barn.

2.5.3 Kommentar till bestämmelserna i kyrkoordningen

34 kap.

16 a §

Bestämmelsen ändras genom att benämningen ”Svenska kyrkans pensionskassa” ersätts med ”Kyrkans pension”.

54 kap.

2 §

Bestämmelsen ändras genom att hänvisningen till socialtjänstlagen (2001:453) justeras till socialtjänstlagen (2025:400).

4 e §

Bestämmelsen ändras genom att hänvisningen till socialtjänstlagen (2001:453) justeras till socialtjänstlagen (2025:400).

Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll

Utdrag ur protokoll fört vid kyrkostyrelsens sammanträde den 10 juni 2026.

Beslutande: Martin Modéus, ordförande, ledamöterna Wanja Lundby-Wedin, Håkan Widepalm, Britt Björneke, Anders Brunnstedt, Amanda Carlshamre, Jesper Eneroth, Karin Janfalk, Lars Johnsson, Roberth Krantz, Olle Reichenberg och Anna Sundberg samt tjänstgörande ersättarna Johannes Fransson, Katarina Glas och Lena Östholm Munkberg.

Närvarande ersättare: Gunilla Franzén, Sofie Halvarsson, Ingvar Jonsson, Kjell O Lejon och Edvina Palmcrantz.

Föredragande: Mattias Thalén och Mathias Brink.

Kyrkostyrelsen beslutade i enlighet med arbetsutskottets förslag

att till kyrkomötet lämna skrivelsen 2026:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m.